

Detour ahead. A Personal Account of the Long Road Home

ANMELDT AV

Anne-Kristine Schanke

PUBLISERT 1. mars 2005

Prescott Lingsom **Detour ahead. A Personal Account of the Long Road Home**

Tantallon, Nova Scotia: Glen Margaret publishing, 2004. Kr 168. 128 sider. ISBN 0-920427-65-0 Fås kjøpt hos Norli bokhandel.

I forordet skriver forfatteren: «It's difficult to explain and even harder to understand but nevertheless true. I died, went back to heaven and was sent back. I don't know why.... What I do know is that I was left with some time on my hands and a burning desire to learn who and what I am now and tell you about it». Boka er skrevet i en skjønnlitterær, personlig form. Fremstil lingen preges av hennes fagbakgrunn som sosiolog og hennes utenfraperspektiv av det norske samfunn som amerikaner, og kulturpsykologiske refleksjoner står sentralt.

Forfatteren er født i San Francisco. Hun beskriver seg som en litt sjenert ungjente som ble en «controller» som voksen, hun sier det var hennes beskyttelse og panser mot omverdenen. Som ung giftet hun seg med en nordmann og flyttet til Norge. Han reiste ut i militær tjeneste med en gang, og hun ble overlatt til seg selv i en fremmed kultur. «Jeg mistet følelsene mine,» skriver hun om denne tiden, «og det tok mange måneder før jeg fant dem igjen». Senere fikk hun et barn med Downs syndrom, og hun og ektefellen sørget over det barnet de fikk og det de ikke fikk. Men hun kom gjennom både kultursjokket og det å få et funksjonshemmet barn som har brakt så mye glede, og har levd et rikt meningsfylt liv som mor, ektefelle og forsker innen sosiologi. Hun trodde dermed hun hadde fått den tilstrekkelige ballast i å håndtere livsutfordringer.

Den 31. august 1996 befant hun seg på fjellet Tverrbottentind i Jotunheimen med kollegaer. Der løsnet en stor stein som tok dro henne med seg nedover fjellet. Hun kom til bevissthet med dype kutt i hodet. Hun kunne snakke, bevege fingre og tær, men intet mer. Nakken viste seg å være brukket. Etter en måned var hun på fote igjen, og ble utskrevet etter fire måneder på ryggmargsskade avdelingen ved Sunnaas sykehus.

Hun så for seg at skaden ville bli tilbakelagt og at hun kunne fortsette på jobb. Det ble ikke til at hun eller familien hennes fikk særlig støtte av psykologer eller andre. (Jeg håper imidlertid at hun fikk tilbud om det.) Hun fremsto som «cool», og «my controller was directing the show», skriver hun. Men mot alle odds, bedringen fortsatte ikke ved hjemkomst, hun ble derimot verre. Der begynte hennes gigantiske feltarbeid,

skriver hun. I dag har hun lært seg til å leve med sin endrede funksjon, dvs. at hun har ved varende plager og bruker rullestol som avlastning. Hun er uføretrygdet med en restarbeidsevne på ca. 20 % som hun bruker som forsker. Det er omstillingen etter at hun fikk ryggmargsskaden i 1996 boka handler om, illustrert med hennes egne applikasjoner. Den innehol der beskrivelser av tilbakefall og erfarin ger fra andre opptreningsinstitusjoner, men først og fremst skildringer fra det virkelige hverdagslivet.

Boka illustrerer narrativens menings skapende betydning i våre liv. En selv biografi kan forstås som en selvskapende prosess. Boka illustrerer hvordan livs hendelser som påvirker funksjonsevne bidrar til rekonstruksjon av identitet og selvforståelse. Narrativ tenkning legger til grunn at mennesker har en moralsk streben etter å betrakte sin livshisto rie og sine verdivalg som respektable, meningsfylte og forsonende. Nettopp akseptasjon er beskrevet som et sentralt aspekt ved vårt kristne verdigrunnlag. Vi skaper så langt vi kan våre livshisto rier, slik at vi kan leve best mulig med dem.

Bokas litterære uttrykksform gjør den til en spennende leseropplevelse. For oss høytfungerende akademikere, som vil kunne oppleve stor fallhøyde ved endret funksjon, har forfatteren gått foran i løypa og kan dele av sine erfaringer.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 42, nummer 3, 2005, side

ANMELDT AV

Anne-Kristine Schanke